

**Teollisuus
liitto**

**Talouden ja työllisyyden
näkymät
lokakuu 2023**

Tutkimusyksikkö 4.10.2023

**Taloustuutiset
jatkuneet
synkkinä**

**Teollisuuden
näkymät ovat
synkät, mutta
suhdanne-
kuoppa
saattaa jäädä
hetkelliseksi**

Diapaketin sisältö:

1. Talouden ja teollisuuden tilanne

- Korkotaso jo liian korkea Suomelle (dia 4)
- Teollisuustoimialojen suhdannetilanteessa suuret erot (dia 5)
- Talousennusteet kootusti (dia 6)
- Inflaatio talttumassa ainakin Suomessa (dia 7)

2. Työllisyyden kehitys

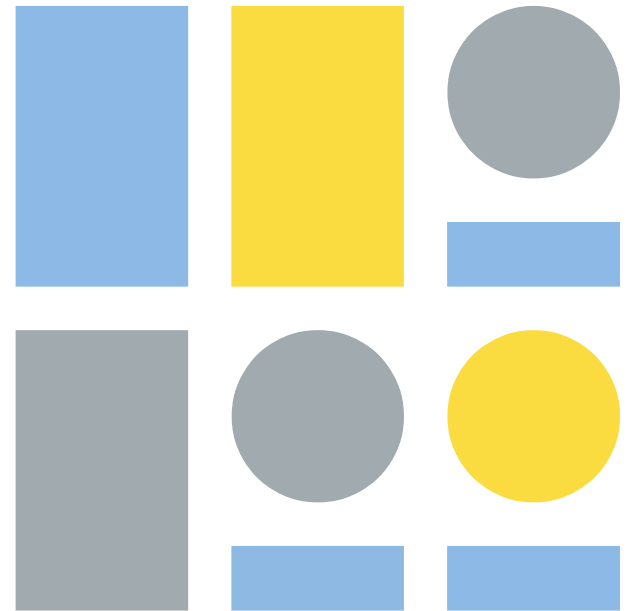
- Työllisyys ja työttömyys Suomessa (diat 9–11)
- Työttömyyden alueelliset erot (dia 12)
- Teollisuusliiton jäsenten työllisyystilanne (diat 13–14)
- Kokoaikaiset lomautukset Suomessa ja Teollisuusliiton jäsenten kohdalla (dia 15)

3. Suhdannenäkymät

- Teollisuuden elpyminen todennäköistä jo ensi vuonna (diat 17-18)

Teollisuus liitto

1. Talouden ja teollisuuden tilanne lokakuussa 2023

Ikävät talousuutiset jatkuneet

Euroalueen korkotaso on liian korkea Suomelle

- Suomi näyttää vaipuneen taantumaan. Tällä tarkoitetaan sitä, että kokonaistuotanto vähenee sekä kolmannella että neljännellä vuosineljänneksellä (Q3–Q4/2023).
- Teollisuus kärsii maailmankaupan kasvun pysähtymisestä. EU:n ja Kiinan talouskasvu heikkoa. Siksi suomalaisten teollisuustuotteiden kysyntä vähäistä.
- EU:n sisälläkin talouskasvu jakaantuu Suomen kannalta epätoivottavalla tavalla. Etelä-Euroopassa kasvu poikkeuksellisesti nopeampaa kuin pohjoisempana. Taustalla ovat ainakin EU:n elpymispaketti ja muut tuet sekä turismin elpyminen.
- Euroopan keskuspankki nosti ohjauskorkoja. Suomessa talouskasvu oli hiipunut ja inflaatio hidastunut muutenkin. Tästä syystä korkotason voi katsoa olevan liian korkea Suomelle.
- Korkojen nosto jarruttaa jo liiaksi taloudellista toimeliaisuutta. Raha ei liiku. Suomen talouskasvu jää alle EU:n keskiarvon vuosina 2023 ja 2024.
- Rakentamisen kriisi jatkuu, eikä hallituksen budjettiehdotus sisällä merkittävää apua rakentamiseen.

Teollisuus:

Teollisuus kärsii, kun maailmantalous jarruttaa

Toimialojen väliset erot ovat poikkeuksellisen suuret

Metalliteollisuus pärjää yhä

Heinäkuun kausitasoitettuja tunnuslukuja (TK 8.9.2023):

- Suhdanteen heikkeneminen näkyi teollisuustuotannon määrässä heinäkuussa. Tuotanto kasvoi +1 % kesäkuusta ja väheni -3 % vuodessa.
- Teollisuusalojen tuotanto kehittyi hyvin eritahtisesti:
 - Metalliteollisuus porskuttaa yhä: vuosimuutos +8 %. Tuotantomäärä oli ennätyskellisen suuri.
 - Kemianteollisuus: vuosimuutos -4 %. Kemia kärsii poikkeuksellisen vahvasti tämän hetken matalasuhdanteesta. Yleensä tuotantomäärät kestävät hyvin myös suhdannekuopat.
 - Metsäteollisuus: vuosimuutos -26 %. Metsäteollisuus on aina suhdanneherkkää, mutta tällä hetkellä alalla on poikkeuksellisen hankalaa
 - Teollisuuden uusien tilausten arvo väheni -4 % kesäkuusta. Vuodesta 2022 tilausten arvo väheni -15 %. Osan pudotuksesta selittää hintojen lasku.
- Elokuussa teollisuuden tuottajahinnat halpenivat vauhdilla (-8 %) edellisvuodesta (TK 25.9.).

Ennusteet:

Suomen Pankki laski syyskuussa vuotta 2024 koskevaa BKT-ennustetta +0,2 %:iin.

Kesäkuussa vastaava ennuste oli +0,9 %.

Suomi 2023–2024*	Vuosi 2023e*	Vuosi 2024e*
Kokonaistuotanto (BKT)	-0,2 %	+0,5 %
Teollisuustuotanto	-1 %	+1 %
Vienti	-1 %	+1,5 %

Talouden ennusteita:

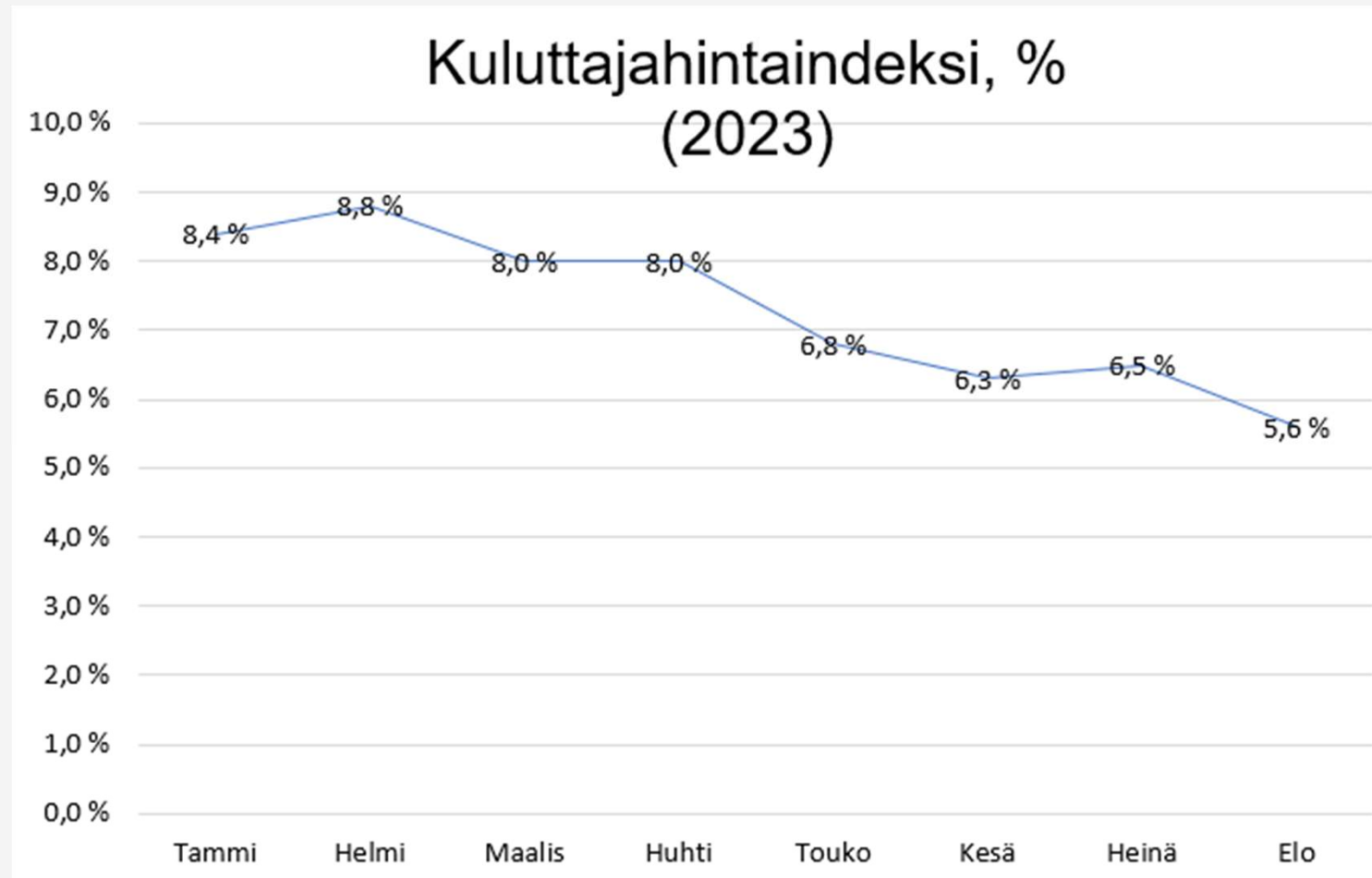
- Tutkimusyksikkö on koostanut yhteenvedon eri ennustelaitosten* tekemien arvioiden perusteella.
- Vuodesta 2023 on muodostumassa talouskehityksen kannalta vaisu.
- Suomen Pankki laski (15.9.) vuotta 2024 koskevaa BKT-ennuste +0,2 %:iin. Kesäkuussa vastaava ennuste oli vielä +0,9 %.

* Lähteet: Labore, Handelsbanken, Suomen Pankki, ETLA, PTT, Nordea, Danske Bank ja OP. Ennusteet ilmestyneet 29.8–28.9.2023.

**Inflaatio hidastui
kuukaudessa -0,9 %-
yksikköä, elokuussa
inflaatio 5,6 %**

**Enin osa
hidastumisesta johtui
Tilastokeskuksen
virheellisestä
sähköhintaindeksistä
aiempien kuukausien
inflaation laskennassa**

**Suomen Pankki laski
vuoden 2024
inflaatioennusteen jo
1 prosenttiin**

Teollisuus liitto

2. Työllisyyden kehitys

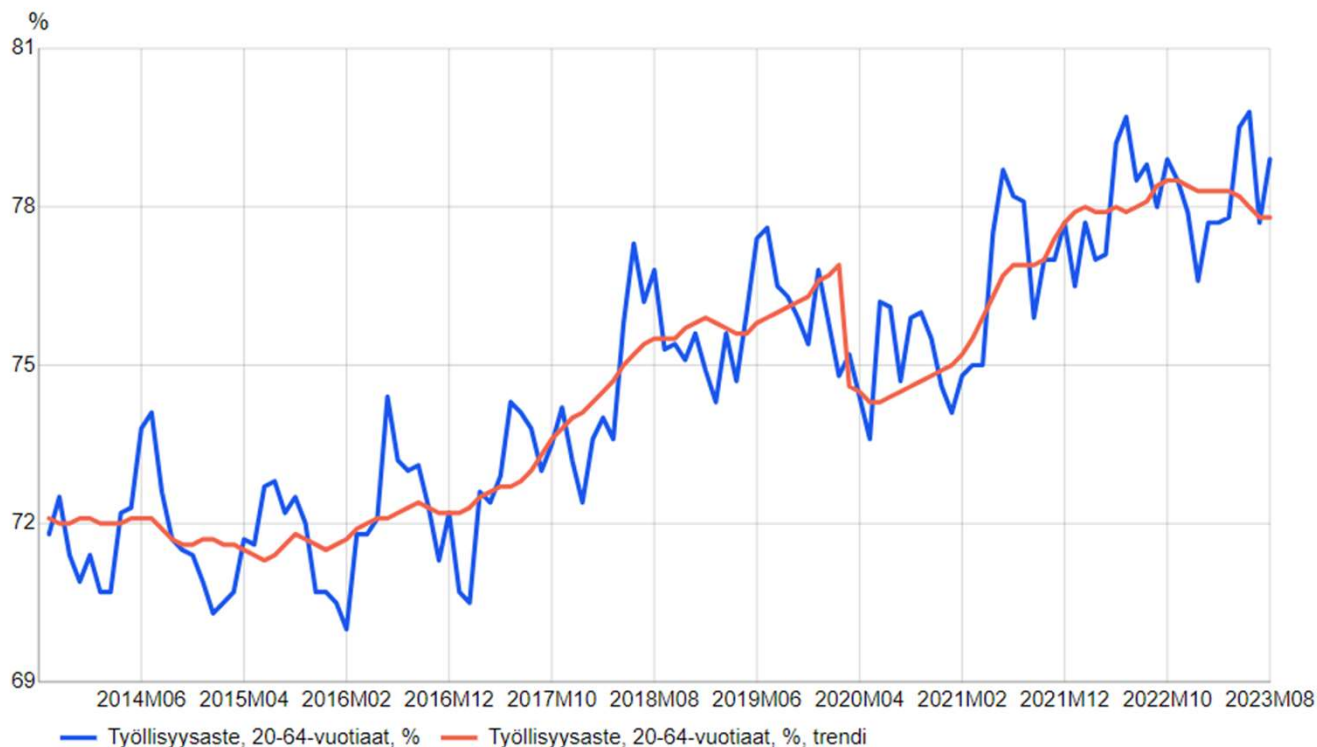

Työllisyysaste jatkaa erittäin korkeana, elokuussa trendiluku 77,8 %

Elokuussa 2023 työllisiä ja työttömiä enemmän kuin vuotta aiemmin

15–74-vuotiaiden työttömyysasteen trendiluku oli 7,2 % heinäkuussa

Työllisyysaste ja työllisyysasteen trendi 2013/09 - 2023/08, 20–64-vuotiaat

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

**Tilastokeskus:
elokuussa työvoima-
osuus kasvanut +1,0
%-yksikköä vuodessa**

**Työllisyysaste noussut
+0,2 %-yksikköä ja
työttömyysaste
kasvanut +0,1 %-
yksikköä vuoden 2022
elokuuhun verrattuna**

**Loppukesästä
kokoaikaisesti
lomautettujen määrä
alkanut kasvaa**

Työvoimatutkimuksen keskeisimmät tunnusluvut elokuussa 2022 ja 2023

	2022/08, %	2023/08, %	Muutos, 2022/08 - 2023/08, prosenttiyksikköä
Työllisyysaste, 20-64-vuotiaat	78,8	78,9	0,2
Työttömyysaste, 15-74-vuotiaat	6,7	6,7	0,1
Työvoimaosuus, 15-74-vuotiaat	68,1	69,1	1,0

Kokoaikaisesti lomautetut ja pitkäaikaistyöttömät (TEM):

- Suomessa 14 700 kokoaikaisesti lomautettua elokuun lopussa. Vuosimuutos: +5 100 enemmän kuin elokuussa 2022.
- Kokoaikaisten lomautusten määrä elokuussa laskenut heinäkuusta. Kuukausimuutos: -3 700 vähemmän.
- Yli 1 vuoden yhtämittäisesti työttömänä olleita eli pitkäaikaistyöttömiä oli heinäkuussa yhteensä 90 800. Kuukausimuutos: -1 400 pitkäaikaistyötöntä vähemmän. Vuosimuutos: -1 500 vähemmän kuin edellisvuoden elokuussa.
- Pitkäaikainen työttömyys on pitkälti rakenteellista työttömyyttä.

TEM: Työllisyystilanne Suomessa elokuussa 2023

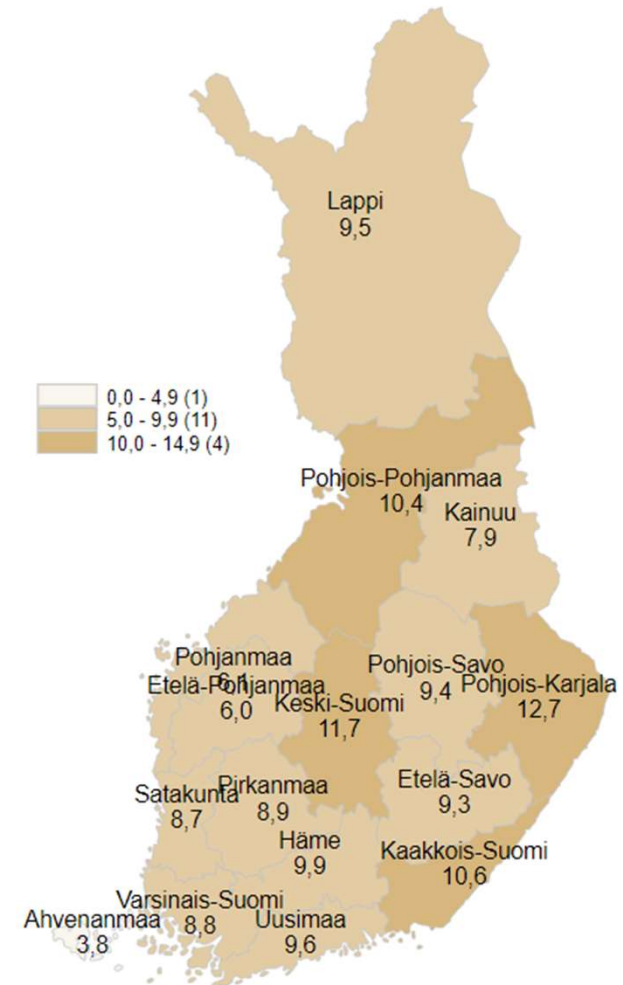
- TEM laskee työttömiksi kaikki työttömät työnhakijat ja kokonaan lomautetut.
- Kokoaikaisesti lomautettujen määrä tuplaantunut vuodessa (+52,6 %-yks.)
- Vuosimuutos: elokuun lopussa työttömiä oli yhteensä 249 500. Se on 10 390 enemmän kuin vuotta aiemmin.
- Kuukausimuutos: +29 200 työtöntä työnhakijaa enemmän kuin heinäkuussa.
- Avoimien työpaikkojen määrä laskenut vuodessa -37 %. Tosin rekrytointi voidaan hoitaa muuta kautta kuin TEM:n kautta.

TYÖLLISYYSTILANNE 2023 ELOKUUN LOPUSSA (I) JA TOIMISTOJEN TOIMINTA ELOKUUN AIKANA (II) KOKO MAA				
I TILANNE KUUKAUDEN LOPUSSA	Elo-23	Elo-22	MUUTOS LKM.	MUUTOS %
A. TYÖNHAKIJAT				
1. Työttömät työnhakijat	249 506	239 116	10 390	4,3
joista kokoaikaisesti lomautetut	14 690	9 625	5 065	52,6
2. Lyhennetyllä työviikolla	5 033	5 186	-153	-3,0
3. Työssä olevat yhteensä	122 300	150 896	-28 596	-19,0
joista kokoaikaisessa työssä	61 667	105 504	-43 837	-41,6
joista osa-aikatyössä	41 836	23 276	18 560	79,7
joista työllistettynä	18 797	22 116	-3 319	-15,0
4. Työvoiman ulkopuolella	86 519	90 667	-4 148	-4,6
joista työllistymistä edistävässä palvelussa	22 013	23 460	-1 447	-6,2
joista koulutuksessa	51 502	50 718	784	1,5
1-4 Kaikki työnhakijat yhteensä	463 358	485 865	-22 507	-4,6
B. TYÖVOIMAN KYSYNTÄ				
1. Avoimet työpaikat yhteensä	54 812	86 956	-32 144	-37,0
joista yli kuukauden avoinna olleet	17 120	33 552	-16 432	-49,0
joista yli 2 kuukautta avoinna olleet	8 525	24 368	-15 843	-65,0

Työttömyyden alueelliset erot

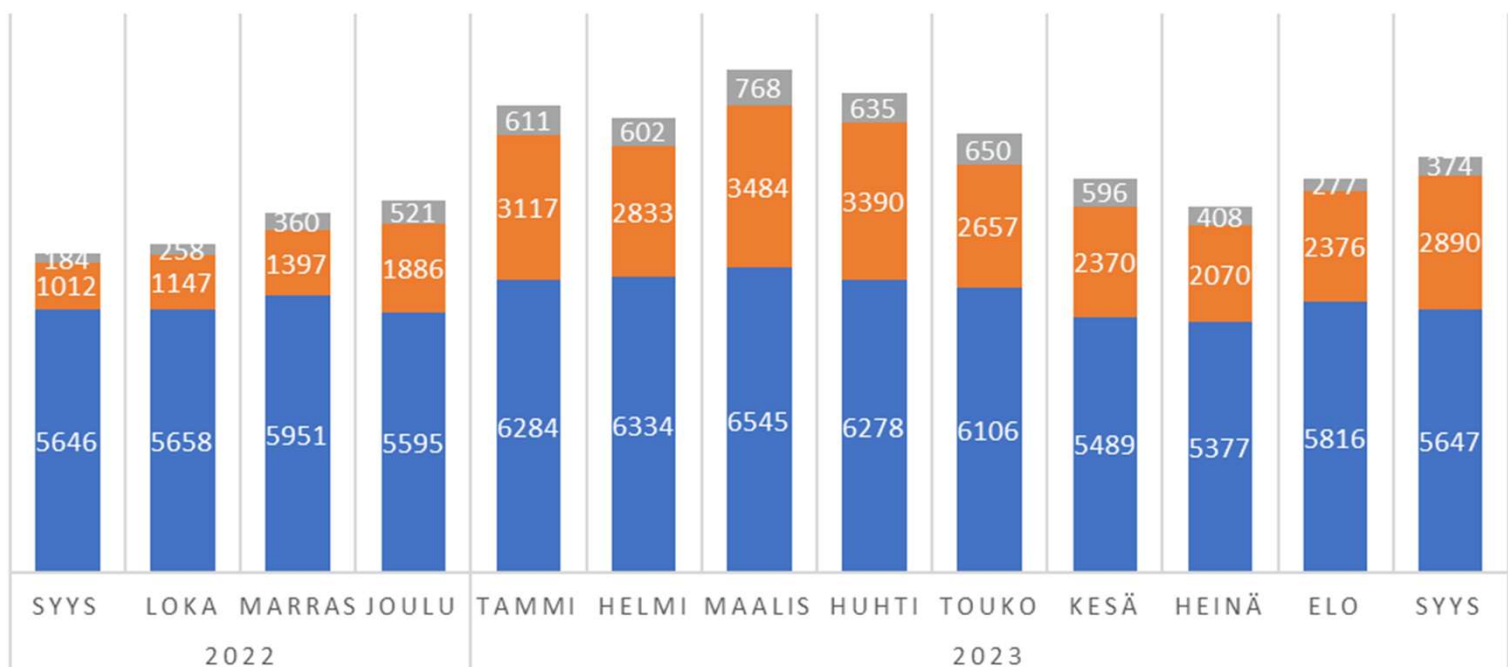
- Elokuussa 2023 koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta 9,3 %. Vuosimuutos +0,3 %-yksikköä. Kuukausimuutos: -1,2 %-yksikköä.
- Työttömien työnhakijoiden osuudet laskivat kaikilla alueilla. Alueiden väliset tasoerot pysytelleet samoina.
- Työttömien osuudessa suurin kuukausimuutos Pohjois-Karjalassa (-1,8 %-yks.), Pohjois-Pohjanmaalla (-1,6 %-yks.) ja Keski-Suomessa (-1,5 %-yks.).
- Työttömyys yhä sitkeintä rakennemuutosalueilla: Pohjois-Karjalassa (12,7 %), Keski-Suomessa (11,7 %), Kaakkois-Suomessa (10,6 %) ja Pohjois-Pohjanmaalla (10,4 %).
- Työttömien osuus pienin edelleen Pohjanmaalla ja Etelä-Pohjanmaalla sekä Ahvenanmaalla.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta ELY-keskuksittain

TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄN KEHITYS, JÄSENET (9/2022-9/2023)

■ Kokonaan työtön ■ Kokonaan lomautettu ■ Osa-aikaisesti lomautettu

A-kassan data:

Teollisuusliiton jäsenten työllisyystilanne heikentynyt elokuusta

Syyskuussa koko- ja osa-aikaisten lomautusten määrän kasvanut

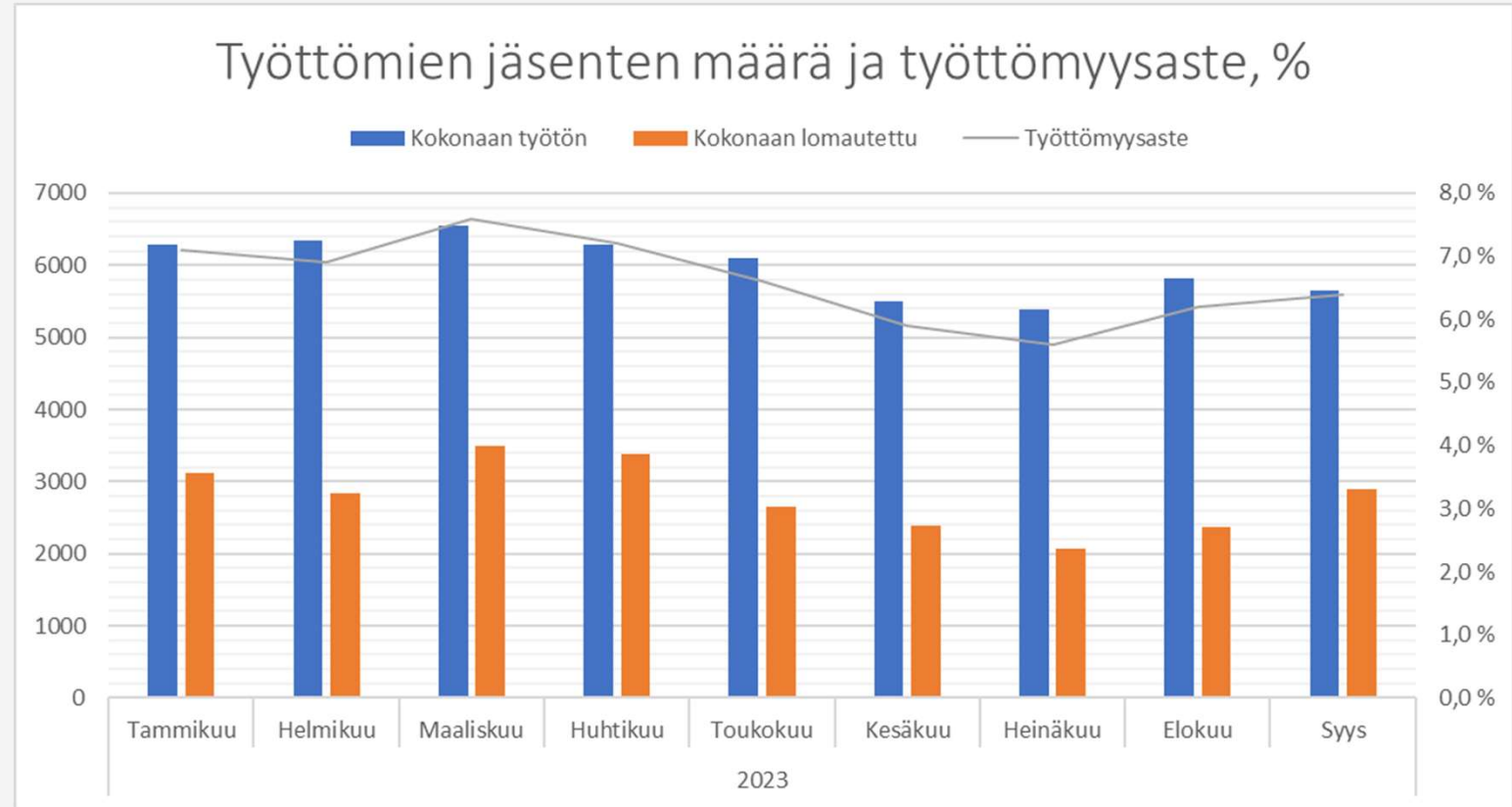
Työtön = kokonaan työtön tai kokonaan lomautettu

Teollisuusliitto:

Kokonaan työttömien ja kokonaan lomautettujen määrä oli 8 540 syyskuussa. Kuukausi-muutos: +345 työtöntä.

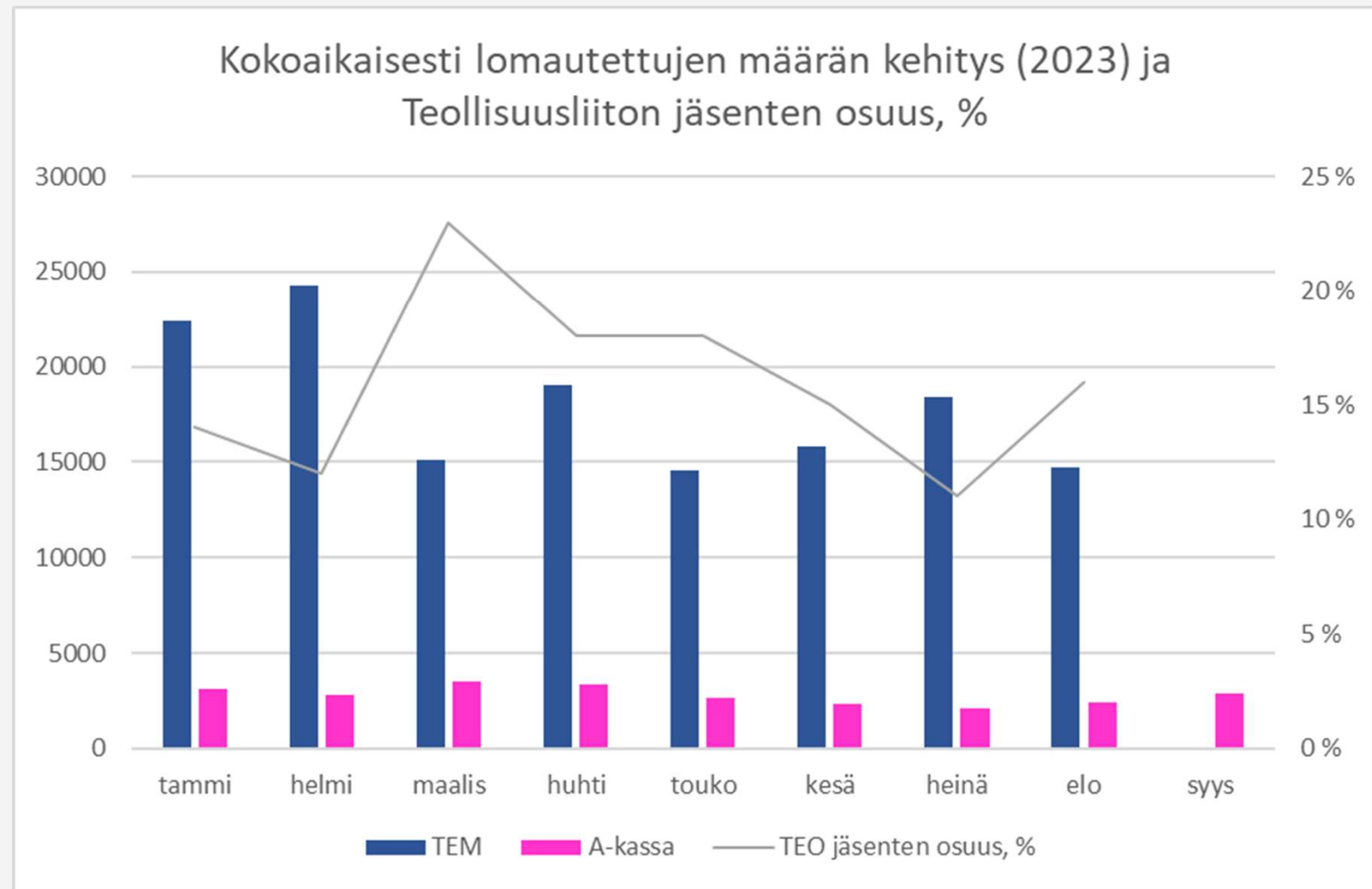
Kokoaikaiset lomautukset yleistyivät.

Teollisuusliiton jäsenten työttömyysaste jatkaa nousuaan: syyskuussa työttömyysaste 6,4 %. Kuukausimuutos: +0,2 %-yksikköä.

**TEM: Kesäajan
kokoaikaisia
lomautuksia eniten
rakentamisessa
ja prosessi-
teollisuudessa**

**A-kassa:
Teollisuusliitto-
laisten kokoaikaiset
lomautukset
yleistyneet, määrä
ja osuus nousussa.
Maaliskuussa
osuutta nosti
Uudenkaupungin a
utotehtaan
lomautukset**

Teollisuus liitto

3. Suhdannenäkymät

Ensi vuonna talouden kokonaistuotanto ei juuri kasva Suomessa

Teollisuustuotanto hyötyy ensi vuonna vientimarkkinoiden virkoamisesta

- Ensi vuoden talouskasvun odotetaan jäävän nollan tuntumaan.
- Palvelualat eivät enää kannattele talouskasvua ensi vuonna. Ylimääräiset säästöt on käytetty.
- Tutkimusyksikkö ennustaa, että teollisuustuotanto sitä vastoin piristyy, kun vientimarkkinoilla kysyntä virkoaa.
- Suomen Pankki ennakoi Suomen vientimarkkinoiden kysynnän kasvavan +2,6 % ja maailmankaupan +3,2 % vuonna 2024. Tänä vuonna molemmat lukemat ovat noin 0 %.
- Metalliteollisuudessa on runsaasti tilauksia sisällä. On mahdollista, että nämä tilaukset kannattelevat hankalan ajan yli. Tällöin tuotannon lasku jäisi pieneksi.
- Monilla teollisuusyrityksillä on epäilemättä työn alla hyvähintaisia tilauksia. Nämä tilaukset on tehty poikkeuksellisen korkean hintatason vallitessa.
- Korkeiden tuottajahintojen avulla teollisuusyritysten kannattavuus pysyy korkeana.

Teollisuus tarvitsee uusia markkinoita

Intiasta voi muodostua Suomelle tärkeä kasvumarkkina Yh dysvaltojen rinnalle

Työllisyysaste säilyy korkeana, kohtaanto-ongelma ei ratkea

- EK:n vientibarometrin (20.9.) tulokset olivat yllättävän myönteisiä: Kolmannes (30 %) yrityksistä odotti viennin vähenevän seuraavan 6 kuukauden aikana. Neljäsosa (24 %) yrityksistä ennakoi viennin kasvua.
- Kiinasta ei ole maailmantalouden veturiksi. Kiinan merkitys Suomen teollisuudelle on pikemmin pienenemässä.
- Intian merkitys kasvaa. Alkuvuonna (Q1–Q2/2023) Suomen tavaravienti kasvoi Intiaan +67 %. Kasvupotentiaalia on, sillä osuus kaikesta tavaraviennistä jäi 1,4 %:iin. (Tulli 29.8.)
- Työllisyysaste pysyttelee korkeana, vaikka työvoiman määrä saattaa laskea edelleen verrattuna vuoteen 2022.
- Samanaikainen työvoimapula ja työttömyys ei ratkea, koska maantieteellinen etäisyys ja osaaminen eivät kohta.
- Rakennusalan kriisi vaikuttaa muihin teollisuudenaloihin. Yritysten talous- ja tuotanto-ongelmiin liittyvät lomautukset ja irtisanomiset yleistyvät. Työttömien määrä kasvaa talvea kohden etenkin metsäteollisuuden aloilla.

**Teollisuus
liitto**